

ปัญหาของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

The Problems of Agro-Tourism in Koh Yor, Muang District, Songkhla Province

นงเยาว์ พรหมประสิทธิ์^{1*} ชุตตา ประโมจน์² และ ชงพล พรหมสาขา ณ สกลนคร³

Nongyao Promprasit, Shuta Pramojane and Thongphon Promsaka Na Sakolnakorn

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

²อาจารย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

³ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

Abstract

This study was aimed to study problems of agro-tourism in Koh Yor, Muang district, Songkhla province. We conducted participation observation and in-depth interviews and analyzed this data with content analysis. From the study we found 4 problems of agro-tourism in Koh Yor is; 1) lack of infrastructure 2) natural resource were damaged 3) lack of tourist guide and 4) lack of advertisement.

Keywords : *Problems, Agro-Tourism, Koh Yor*

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาคือ เพื่อศึกษาปัญหาของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา โดยใช้วิธีการศึกษาเชิงสำรวจแบบมีส่วนร่วมและการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก จากการศึกษาพบปัญหาของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเกาะยอ คือ 1) ขาดระบบโครงสร้างพื้นฐานยังไม่พัฒนาเพื่อรองรับการท่องเที่ยว 2) ทรัพยากรธรรมชาติถูกทำลาย 3) มัคคุเทศก์น้อยมีจำนวนน้อย 4) ขาดการประชาสัมพันธ์

คำสำคัญ : *ปัญหา การท่องเที่ยวเชิงเกษตร เกาะยอ*

บทนำ

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีบทบาทสำคัญต่อการสร้างรายได้ให้ประเทศ ก่อให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจ การสร้างงานในท้องถิ่น สร้างความมั่นคงให้ชุมชน รวมทั้งการส่งเสริมให้มีการพัฒนาระบบการคมนาคม พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน และการพัฒนาในด้านอื่น ๆ ให้สอดคล้องกัน แต่ในอีกด้านหนึ่งการท่องเที่ยวได้ก่อให้เกิดผลกระทบในเชิงลบต่อสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ เช่นปัญหาการเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยว การขาดจิตสำนึกถึงคุณค่าของสภาพแวดล้อมที่อาศัย และขีดความสามารถในการรองรับขยะและสาธารณูปโภคต่าง ๆ ของแหล่งท่องเที่ยว ทำให้เกิดการทำลายทัศนียภาพของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม ปัญหาทางสังคม และวิถีการดำเนินชีวิตที่เปลี่ยนไป ส่งผลให้ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีถูกทำลายลง ปัญหาแหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรม ปัญหาการขาดแคลนมัคคุเทศก์และในที่สุดทรัพยากรทางการท่องเที่ยวถูกทำลายลงอย่างรวดเร็ว

ประเทศไทยมีความอุดมสมบูรณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติ จึงมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่หลากหลาย รวมทั้งแหล่งท่องเที่ยวด้านศิลปกรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม ทั้งนี้เมื่อมีการสำรวจทรัพยากรทางการท่องเที่ยวของจังหวัดสงขลา พบว่า ทรัพยากรทางการท่องเที่ยว ประเภทที่ 1 ได้แก่ ธรรมชาติ ประกอบด้วย น้ำตก ภูเขา ประเภทที่ 2 ได้แก่ โบราณสถานและโบราณวัตถุ ในรูปแบบกำแพงเมือง ป้อมปราการ และ โบราณสถานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ประเภทที่ 3 ได้แก่ กิจกรรมวัฒนธรรมประเพณี เช่น ประเพณีการกินเจ ประเพณีชักพระ ซึ่งจัดเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม นอกจากนี้จังหวัดสงขลายังมีรูปแบบการท่องเที่ยวที่น่าสนใจและ เคยมีชื่อเสียง ได้แก่ รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการท่องเที่ยวชนบท และการท่องเที่ยวชนบทก็เป็นส่วนหนึ่งของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (วันทนา ฉิมบ้านดอน, 2552: 25) ซึ่งเป็นการท่องเที่ยวอีกรูปแบบหนึ่งของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสกับสิ่งแวดล้อมที่เป็น ธรรมชาติ วิธีการดำรงชีวิตของเกษตรกร ที่มีการผสมผสานกิจกรรมทางศาสนา ศิลปวัฒนธรรมและประเพณี ตลอดจนการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านการเกษตรอย่างใกล้ชิด ได้ร่วมกิจกรรมกับเกษตรกรและเป็นการกระจายรายได้สู่ท้องถิ่นได้มากขึ้น (น้ำฝน แซ่มบำรุง, 2550: 1-2)

จังหวัดสงขลา เป็นจังหวัดในภาคใต้ของประเทศไทย ตั้งอยู่ห่างจากกรุงเทพฯ 950 กิโลเมตร เป็นจังหวัดที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 26 ของประเทศ แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 16 อำเภอ มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3 รูปแบบ คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล ในส่วนของอำเภอเมืองสงขลา ประกอบด้วย เทศบาล จำนวน 2 แห่ง คือ เทศบาลเมืองเขารูปช้าง และ เทศบาลตำบลพะวง องค์การบริหารส่วนตำบล 2 แห่ง คือ องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งหวังและองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอ (วิญญู สิทธิเชนทร์, 2553)

เกาะยอเป็นเกาะขนาดใหญ่ในทะเลสาบสงขลา ตั้งอยู่ในเขตการปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา มี 9 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านดิน บ้านนอก บ้านอ่าวทราย บ้านสวนทุเรียน บ้านท่าไทร บ้านในบ้าน บ้านป่าโหนด บ้านท้ายเสา บ้านสวนใหม่ ชาวเกาะยอส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำสวนผลไม้ ทำประมง และทอผ้าพื้นเมือง (องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอ, 2553) เกาะยอเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความอุดมสมบูรณ์ ทางธรรมชาติ และภูมิทัศน์ทางทะเลที่สวยงาม ในปี 2543 ชาวตำบลเกาะยอร่วมกับเกษตรจังหวัดสงขลาได้จัดตั้งชมรมท่องเที่ยวเกษตรเกาะยอขึ้น (ญาณิกรณ์ ธรรมโชติ, 2549: 71) ส่งเสริมให้เป็นการท่องเที่ยวที่ได้เรียนรู้และสัมผัส วิถีชีวิต การประกอบอาชีพของชาวบ้าน เกาะยอกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยว อย่างรวดเร็ว

แต่ในปัจจุบันการให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรขาดความต่อเนื่องในการส่งเสริมและพัฒนา ทำให้กิจกรรมการท่องเที่ยวในรูปแบบดังกล่าวได้รับความนิยมน้อยและเป็นที่ยึดในหมู่นักท่องเที่ยวแตกต่างจากในอดีตที่ผ่านมา จากข้อมูลข้างต้นผู้วิจัย จึงต้องการศึกษาสภาพและปัญหาทางการตลาดของการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเกาะยอ เพื่อให้ได้แนวทางพัฒนาทางการตลาดตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยวและให้นักท่องเที่ยวกลับมานิยมท่องเที่ยวเชิงเกษตรเกาะยอเหมือนเมื่อก่อน โดยข้อมูลดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อนักท่องเที่ยวผู้ประกอบการ ประชาชนในท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาครัฐ นำผลไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเกาะยอและส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้ได้มากที่สุด สร้างความพึงพอใจให้กับนักท่องเที่ยวตัดสินใจท่องเที่ยวซ้ำในครั้งต่อไป และเป็นการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้าง

ภาพลักษณ์ที่ดีให้กับจังหวัดสงขลาอีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการตลาดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ ด้วยการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant observation) โดยผู้วิจัยเดินทางเข้าไปในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรเกาะยอ และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) โดยกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเกาะยอ จำนวน 20 คน เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental sampling) และนักท่องเที่ยวเชิงเกษตรจำนวน 20 คน เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental sampling) และใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์บริบทเชิงเนื้อหา (Content analysis)

ผลการศึกษา

การท่องเที่ยวเชิงเกษตรเกาะยอ เกิดจากนโยบายของรัฐบาลที่ได้ตระหนักถึงความสำคัญด้านการเกษตร และเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในช่วงของปีการท่องเที่ยวไทย 2541 - 2542 (AmazingThailand 1998 - 1999) ซึ่งได้สนับสนุนให้มีการท่องเที่ยวในพื้นที่เกษตรกรรม เพื่อส่งเสริมให้เกิดการกระจายรายได้ และลดปัญหาการว่างงาน อันเกิดจากสถานะเศรษฐกิจตกต่ำของเกษตรกรในชนบท คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติเมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2543 ในการจัดตั้งโครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ภายใต้โครงการไทยเที่ยวไทย และการท่องเที่ยวเชิงเกษตรภายใต้มาตรการส่งเสริมการพัฒนาชนบทและชุมชน (มพช.) อันเป็นการดำเนินงานร่วมกันระหว่างการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กรมวิชาการเกษตรและกรมส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้คนไทยเที่ยวเมืองไทยเพิ่มขึ้น (ญานีภรณ์ ธรรมโชติ, 2549: 76-77) ทั้งยังเป็นการชักชวนให้คนต่างประเทศมาเที่ยวเมืองไทย ทำให้ประเทศไทยมีรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น หลายจังหวัดได้ให้ความสนใจในการกำหนดรูปแบบทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่สามารถดึงดูดความสนใจและสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวที่เกาะยอเพิ่มจำนวนมากขึ้นทุกปี ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากธุรกิจการท่องเที่ยวของจังหวัดสงขลาได้ขยายตัวไปยังภูมิภาคใกล้เคียง กอปรกับความมีชื่อเสียงของจังหวัดสงขลาด้านธุรกิจการค้าแหล่งสำคัญของภาคใต้ และด้วยสภาพภูมิประเทศที่เป็นเกาะมีความอุดมสมบูรณ์ ธรรมชาติสวยงาม ความสะดวกด้านคมนาคมเพราะมีถนนสายหลักผ่าน ทำให้เกิดความน่าสนใจในรูปแบบการท่องเที่ยวที่สามารถนำเสนอต่อนักท่องเที่ยว สนวกกับสภาพวิถีการดำรงชีวิตในปัจจุบันและปัจจัยความตึงเครียดทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง ทำให้นักท่องเที่ยวต้องการหาช่วงระยะเวลาหนึ่งสำหรับการพักผ่อนหรือหนีความวุ่นวายมาทำกิจกรรมทางการท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่เน้นความเป็นธรรมชาติมากขึ้น

ในอดีตเกาะยอเป็นเมืองปิดการคมนาคมทำได้เฉพาะทางน้ำเท่านั้น ต่อมาเมื่อมีการสร้างสะพานติณสูลานนท์เพื่อเชื่อมถนนระหว่างอำเภอสิงหนครกับอำเภอเมืองสงขลา ทำให้ได้รับความสะดวกด้านการคมนาคม มี

ถนนสายหลักผ่านตลาดเกาะข่อยซึ่งเป็นสถานที่จำหน่ายสินค้าพื้นเมือง ของที่ระลึก ทำให้มีลูกค้าจำนวนมากทั้งขายส่งและขายปลีก ประกอบกับมีร้านอาหารที่มีชื่อเสียงและมีความเป็นเอกลักษณ์ด้านอาหารทะเล จึงทำให้เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวจำนวนมาก นิยมมาเที่ยวชมแวะซื้อของฝากและสินค้าพื้นเมือง ทำให้ผู้ที่ได้รับผลประโยชน์จึงมีเพียงชาวบ้านบางกลุ่ม โดยเฉพาะผู้ที่มีบ้านเรือนอยู่ริมถนน แต่ชาวบ้านหรือเกษตรกรผู้ผลิตได้รับประโยชน์ไม่มากนัก ดังนั้นเมื่อเกาะข่อยได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยเปิดโอกาสให้ได้สัมผัสทรัพยากรธรรมชาติท่องเที่ยวอย่างใกล้ชิด ส่งผลให้เกาะข่อยเป็นที่ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวทั้งในประเทศและต่างประเทศ จากการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องของนักท่องเที่ยว ทำให้กลุ่มผู้ประกอบการในเกาะข่อยได้เพิ่มการนำเสนอรูปแบบการท่องเที่ยวใหม่ ๆ เพื่อสนองความพึงพอใจให้กับนักท่องเที่ยวซึ่งส่วนใหญ่เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่เน้นความบันเทิง ส่งผลให้สภาพแวดล้อมทางการท่องเที่ยวเชิงเกษตรถูกทำลาย

นอกจากนั้น ผู้ประกอบการซึ่งเป็นชาวเกาะข่อยได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับของดีของตำบล เกาะข่อยอย่างภาคภูมิใจไว้ดังนี้

“เกาะข่อยมีของดีมากมาย ทั้งผลไม้ ขนุนจำปาเคาะ ละมุด กระท้อน ผ่าทอที่สวยงามมีชื่อเสียงไปทั่ว การเลี้ยงปลากระพงในกระชังในทะเลสาบซึ่งที่อื่นไม่มี วิถีชีวิตชุมชนแบบดั้งเดิมยังคงมีให้เห็นทั่วเกาะ การกู่ไชนั่งไชนอนของชาวประมง ทิวทัศน์ที่สวยงามไม่แพ้ที่อื่น และยังมีสะพานดินสุสานนท์ที่ยาวที่สุดในประเทศไทย”(สัมภาษณ์ 6 ตุลาคม 2554)

ในด้านปัญหาและอุปสรรคผลการศึกษาพบว่า มีปัญหาเรื่องทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมถูกทำลาย มัคคุเทศก์นำเที่ยวมีจำนวนน้อยมาก ทั้งยังขาดความรู้ความเข้าใจด้านตลาดบริการ การถ่ายทอดความรู้ด้านการท่องเที่ยวยังไม่ชัดเจน ขาดการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง และบริษัทนำเที่ยวไม่ได้นำข้อมูลลงโปรแกรมการท่องเที่ยว ควรเพิ่มการพัฒนาด้านภูมิทัศน์ให้เป็นระเบียบและสวยงาม ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว ไม่ค่อยมีเหตุการณ์อาชญากรรมหรือฉกชิงวิ่งราว ทำให้นักท่องเที่ยวมีความปลอดภัยสูง ภาครัฐควรให้ความร่วมมือด้านการประชาสัมพันธ์ด้วยวิธีต่าง ๆ และจัดทำเอกสารการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเกาะข่อย โดยนำเสนอเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พร้อมทั้งสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง

อภิปรายผล

การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเกาะข่อยยังต้องได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา และเครือข่ายโทรคมนาคม (อินเทอร์เน็ต) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Promsaka Na Sakolnakorn & Naipinit (2011) ที่อธิบายว่า การพัฒนาการท่องเที่ยวจะต้องพัฒนาควบคู่ไปกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ เพื่อรองรับการท่องเที่ยวด้วย ตลอดจนการสร้าง ความเข้าใจกับผู้ประกอบให้ตระหนักถึงการรักษาสีงแวดล้อม ลดการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ก่อให้เกิดการทำลาย ทรัพยากรท่องเที่ยว และควรเพิ่มการพัฒนาด้านภูมิทัศน์ให้เป็นระเบียบและสวยงามอยู่เสมอ ด้านการแนะนำแหล่งท่องเที่ยว เกาะข่อยยังประสบปัญหา มัคคุเทศก์ในท้องถิ่นมีจำนวนน้อย ขาดความรู้ด้านการตลาดบริการ และไม่สามารถสื่อสารกับนักท่องเที่ยวต่างชาติได้ ควรส่งเสริมให้มีมัคคุเทศก์ ที่มีบุคลิกที่ดี มีความสามารถในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวต่างชาติได้ สามารถตอบข้อซักถามได้อย่างคล่องแคล่วจะทำให้ นักท่องเที่ยวเกิดความรู้สึกอบอุ่น

ประทับใจ ประกอบกับประเทศไทยกำลังจะก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ทุกภาคส่วนต้องตื่นตัวและเรียนรู้ภาษาวัฒนธรรม ตลอดจนวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของเพื่อนบ้านในกลุ่มอาเซียนด้วยกันให้มากขึ้น นอกจากนี้ จะต้องกระตุ้นหรือสื่อสารข้อมูลผลิตภัณฑ์ การท่องเที่ยวในช่องทาง การจัดจำหน่ายที่เหมาะสม ไปยังนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาและใช้บริการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว โดยใช้วิธีการต่าง ๆ ในการประชาสัมพันธ์เป็นการส่งเสริมการตลาดเพื่อสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืน เป็นการท่องเที่ยวที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมหรือมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอ เป็นหน่วยงานภาครัฐที่มีความใกล้ชิดกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเกาะยอมากที่สุด ต้องให้การสนับสนุนส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่น ผู้ประกอบการอาชีพด้านการเกษตร และผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้อง ในตลาดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเกาะยอ ให้มีความรู้ความเข้าใจด้านการตลาดบริการ จัดทำแผ่นพับหรือเอกสารของแหล่งท่องเที่ยวในเกาะยอ พร้อมข้อมูลการเดินทาง ลักษณะทางกายภาพ จุดเด่นที่น่าสนใจ และสิ่งอำนวยความสะดวกไว้ตามจุดท่องเที่ยวต่าง ๆ หรือโรงแรมที่พัก แสดงแหล่งท่องเที่ยวไว้ในแผนที่จังหวัดสงขลา จัดทำปฏิทินการท่องเที่ยวของจังหวัดสงขลา เว็บไซต์การท่องเที่ยว พร้อมทั้งสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง นอกจากนี้ป้ายประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวตามถนนทางหลวงก็ถือเป็นวิธีการหนึ่งเป็นการส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยวเกาะยอ โดยนำเสนอเป็นภาษาไทย และภาษาอังกฤษ นอกจากนี้ชาวบ้านเกาะยอ ยังช่วยกันสอดส่องดูแลด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว ทำให้ไม่ค่อยมีเหตุการณ์อาชญากรรมหรือฉกชิงวิ่งราวนักท่องเที่ยวมีความปลอดภัยสูง จะเห็นได้ว่าการบริการทางการท่องเที่ยวเป็นข้อเสนอที่เป็นนามธรรมไม่สามารถจับต้องได้ ดังนั้นจึงต้องทำให้ข้อเสนอของการบริการเป็นรูปธรรมที่ลูกค้ามองเห็นได้ชัดสามารถสะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพของบริการได้

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง โดยจัดทำแผ่นพับเป็นภาษาไทย คู่กับภาษาอังกฤษ เพื่อส่งเสริมการขายให้กับนักท่องเที่ยวต่างชาติ และวางตามจุดประชาสัมพันธ์ตามหน่วยงานในจังหวัดและจังหวัดใกล้เคียง และประสานงานกับบริษัทนำเที่ยวเพื่อให้จัดแผนท่องเที่ยวลงในโปรแกรมการท่องเที่ยว
2. ควรมีการนำเอาเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาช่วย ด้านการประชาสัมพันธ์ การจองสถานที่พัก ซึ่งจะทำให้นักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการมีความสะดวกรวดเร็วขึ้นมาก เป็นการกระตุ้นยอดขายและสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยว
3. ควรสนับสนุนให้เกิดการท่องเที่ยวการเกษตรเชิงบูรณาการ สร้างความร่วมมือในด้านการบริการและจัดระบบการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน

เอกสารอ้างอิง

ญาณีภรณ์ ธรรมโชติ. 2549. แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเกาะยอ. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตร

มหาบัณฑิต สาขาสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยมหิดล.

น้ำฝน แซ่มบำรุง. 2550. ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของศูนย์วิจัยเกษตรหลวง

เชียงใหม่ (ขุนวาง). วิทยานิพนธ์. วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

วิญญู สัทธินนท์. 2553. อปท. ในจังหวัด สงขลา. เข้าถึงจาก: www.sk-local.go.th/sknetwork/index.php.
(ค้นวันที่ 5 มกราคม 2554)

วันทนา นิรมบ้านดอน. 2552. การท่องเที่ยวเชิงเกษตรในตำบลบางไผ่ อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภูมิศาสตร์. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอ. 2553. ข้อมูลพื้นฐาน. เข้าถึงจาก: www.kohyor.go.th/content/history.php.
(ค้นวันที่ 5 มกราคม 2554)

Promsaka Na Sakolnakorn, T. and Naipinit, A. (2011). The Problem and Threat in the Management of Tourism
Sustainability in Phuket. *International Journal of Management & Information Systems*, 15(2), 111-115.